

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1945

Vragen van de leden **Simons** (BIJ1) en **Jasper van Dijk** (SP) aan de Ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en van Buitenlandse Zaken over *het besluit om financiering aan de Palestijnse organisatie UAWC stop te zetten* (ingezonden 21 januari 2022).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken) en van Minister **Schreinemacher** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 2 maart 2022).

Vraag 1

Hoe oordeelt u over het bericht «UAWC geschokt en bedroefd over beëindiging Nederlandse subsidie»?¹

Antwoord 1

Het kabinet heeft kennis genomen van de reactie van UAWC op het kabinetsbesluit en begrijpt dat de organisatie graag een andere uitkomst had gezien. Het kabinet kan zich echter niet vinden in de argumenten die UAWC opvoert in zijn reactie op het kabinetsbesluit.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het Proximities Risk Consultancies-rapport de *Union of Agricultural Workers Committee (UAWC)* vrijpleit van de Israëlische beschuldiging dat het een terroristische organisatie is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Zoals verwoord in de *Kamerbrief uitkomsten en kabinetsreactie extern onderzoek naar UAWC* d.d. 5 januari 2022 (Kamerstuk 23 432, nr. 486), zijn er geen aanwijzingen gevonden dat er financiële stromen zijn tussen UAWC en de PFLP, en evenmin kan worden geconstateerd dat er sprake is van een organisatorische eenheid of aansturing van UAWC door de PFLP. Daarnaast is er geen bewijs gevonden dat suggereert dat stafleden van UAWC of bestuursleden hun positie bij UAWC gebruikt hebben voor terroristische activiteiten of om terroristische activiteiten te steunen. Het kabinet heeft op basis van het externe onderzoek geen reden om UAWC te kwalificeren als een terroristische organisatie.

¹ The Rights Forum, 7 januari 2022, <https://rightsforum.org/nieuws/uawc-geschokt-en-bedroefd-over-beeindiging-nederlandse-subsidie/>

Vraag 3

Hoe beoordeelt u de stelling van UAWC² dat dit besluit verstrekkende en schadelijke gevolgen zal hebben voor het Palestijns maatschappelijk middenveld, en dus bijdraagt aan de «shrinking space for civil society» in Palestina, precies op het moment dat het onder ongekende druk staat van Israël?

Antwoord 3

Het kabinet hecht aan het belang van het ondersteunen van het maatschappelijk middenveld in de Palestijnse gebieden en maakt zich terdege zorgen over de afnemende maatschappelijke ruimte in de Palestijnse gebieden. De keuze om een onafhankelijk onderzoek te starten is genomen op basis van zwaarwegende en unieke omstandigheden. Met de kabinetsappreciatie (Kamerstuk 23 432, nr. 486) stelt het kabinet dat het grote aantal geconstateerde individuele banden tussen UAWC medewerkers en bestuursleden en de PFLP niet aanvaardbaar is en heeft daar gevolgen aan verbonden.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u het feit dat de beslissing van het kabinet om samenwerking met UAWC op te zeggen uitgelegd wordt als erkenning van het Israëlische standpunt dat UAWC en nog vijf andere Palestijnse maatschappelijke organisaties terreurorganisaties zijn?³ Wat gaat u eraan doen om deze schadelijke en onjuiste beeldvorming tegen te gaan, aangezien het kabinet belang stelt te hechten aan een sterk Palestijns maatschappelijk middenveld?

Antwoord 4

Het kabinetsbesluit omtrent het beëindigen van de samenwerking met UAWC moet los worden gezien van het door Israël plaatsen van zes ngo's op de nationale lijst met terroristische organisaties, zoals ook verwoord in de Kamerbrief (met kenmerk 23 432, nr. 486). De keuze om de financiering te beëindigen is gestoeld op de uitkomsten van het onafhankelijke onderzoek waartoe werd besloten op 9 juli 2020 op basis van zwaarwegende en unieke omstandigheden.

Ten aanzien van de zes ngo's blijft het uitgangspunt dat de Israëlische informatie voldoende overtuigend dient te zijn om de *listings* te rechtvaardigen en daar gevolgen aan te verbinden. Het kabinet heeft tot op heden geen bewijs voor de Israëlische kwalificaties van de zes ngo's en ziet dan ook geen aanleiding om het beleid ten aanzien van deze ngo's op basis van dit Israëlische besluit te herzien. Nederland zet zich er voor in om met andere donoren tot een gezamenlijke appreciatie te komen. De regering draagt dit standpunt uit in de reguliere contacten met het Palestijns (en internationale) maatschappelijk middenveld. Dit wordt tevens te kennen gegeven richting andere internationale donoren, alsook de Israëlische en Palestijnse autoriteiten.

Vraag 5

Wat is uw reden om af te wijken van de conclusie van het Proximities-rapport dat niet verwacht mag worden dat UAWC zich bewust kan zijn van individuen die banden onderhouden met de *Popular Front for the Liberation of Palestine* (PFLP)? Wat is de reden dat het kabinet van oordeel is dat redelijkerwijs verondersteld mag worden dat UAWC op de hoogte was van deze individuele banden? Bent u van mening dat het de taak is van maatschappelijke organisaties om hun leden te screenen op politieke opvattingen en op lidmaatschap van andere organisaties te controleren, en kunt u dit toelichten?

Antwoord 5

Voor het besluit van het kabinet is leidend dat de PFLP een door de EU en VS geregistreerde terroristische organisatie is. De regering is van oordeel dat van UAWC mocht worden verwacht op de hoogte te zijn van deze kwalificatie door de EU, en de relevantie daarvan voor donoren zoals Nederland. Dit is ook meerdere malen benadrukt door Nederland in het contact met UAWC.

² The Rights Forum, 7 januari 2022, <https://rightsforum.org/nieuws/uawc-geschokt-en-bedroefd-over-beeindiging-nederlandse-subsidie/>

³ <https://twitter.com/LiorHaiat/status/1478820059917213698>

Het kabinet heeft geconstateerd dat de individuele banden – zeker ook binnen het bestuur van UAWC en de daar geconstateerde dubbelmandaten met de PFLP – wijdverbreid waren en de gehele onderzoeksperiode 2007–2021 bestreken, en derhalve van dien aard en orde van grootte waren dat deze redelijkerwijs niet onopgemerkt kunnen zijn gebleven. UAWC had Nederland daarvan op de hoogte moeten brengen maar heeft dit niet gedaan, ook niet ten tijde van het onderzoek.

Vraag 6

In hoeverre heeft het feit dat een verdachte medewerker van UAWC is gemarteld en tot een bekentenis is gedwongen door Israël meegewogen in het besluit van het kabinet om de banden met UAWC te verbreken? Heeft u nadere informatie hierover verkregen, ook naar aanleiding van de stellingname deze zaak verder te volgen?⁴

Antwoord 6

Het externe onderzoek richt zich niet op het Israëlische proces rondom de aanslag op Rina Schnerb, maar op eventuele banden tussen UAWC en de PFLP. De omstandigheden van de verdachte in dat proces zijn dan ook niet meegenomen in het onderzoek en het kabinet heeft daar geen nadere informatie over ontvangen. Nederland volgt de zaak voor zover mogelijk en heeft in een eerder stadium reeds zorgen geuit over de behandeling van de verdachte. De zittingen vinden plaats in een militaire rechtbank waardoor waarneming beperkt mogelijk is.

Vraag 7

Bent u het eens dat de onderbouwing voor het verbreken van de banden met UAWC gebrekkig is en dat het in combinatie met de enorme consequenties van dit besluit redelijk zou zijn om het besluit te heroverwegen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Nee. Het kabinet is zorgvuldig tot een besluit gekomen en zal dit niet herzien. Voor de gehele onderbouwing van het kabinetsbesluit verwijs ik u naar de *Kamerbrief uitkomsten en kabinetsreactie extern onderzoek naar UAWC* d.d. 5 januari 2022 (Kamerstuk 23 432, nr. 486).

Vraag 8

Kunt u uitleggen waarom het kabinet wel verstrekkende conclusies trekt over een Palestijnse organisatie naar aanleiding van het Proximities-rapport, maar niet over de relatie met Israël naar aanleiding van rapporten van gerenommeerde en ervaren mensenrechtenorganisaties zoals Human Rights Watch, Amnesty International, B'tselem en Al-Haq (waarvan de laatste twee nog gezamenlijk de Geuzenpenning hebben ontvangen uit handen van toenmalig Minister van Buitenlandse Zaken, Maxime Verhagen)? Hoe verklaart u deze ongelijke behandeling?

Antwoord 8

De genoemde rapporten van mensenrechtenorganisaties en het externe Proximities onderzoek zijn van een andere orde en kunnen niet op eenzelfde wijze worden vergeleken. In alle gevallen wordt een rapport op de eigen merites beoordeeld. Uw Kamer ontvangt van het meest recente rapport van Amnesty International separaat een kabinetsappreciatie.

Vraag 9

Bent u bereid een extern onderzoek soortgelijk aan het Proximities-onderzoek in te stellen naar Israëlische bedrijven en overheidsinstanties waar de Nederlandse overheid relaties mee onderhoudt, zoals bijvoorbeeld Elbit, Cyber Intelligence Ltd, NSO, COGAT, en hun vermeende betrokkenheid bij in Israël en Palestina gepleegde oorlogsmisdaden zoals apartheid⁵, plundering⁶

⁴ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2020–2021, nr. 98.

⁵ Human Rights Watch, 27 april 2021, <https://www.hrw.org/report/2021/04/27/threshold-crossed/israeli-authorities-and-crimes-apartheid-and-persecution>

en het «overbrengen van de civiele bevolking naar bezet gebied»⁷? Zo ja, op welke wijze en welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Nee. Daar zie ik geen aanleiding toe. Het externe onderzoek is destijds ingesteld als gevolg van zwaarwegende en unieke omstandigheden zoals ook beschreven in de brief aan uw Kamer van 5 januari jl.

Vraag 10

Waarom maakt u wel gebruik van de clause in de overeenkomst met UAWC die het mogelijk maakt de overeenkomst te ontbinden in het geval van een «activiteit die strijdig is met het buitenlandbeleid van de Nederlandse regering», maar maakt u geen gebruik van de clause in de EU-Israël associatieovereenkomst (art. 2) die het mogelijk maakt om het verdrag op te schorten bij een gebrek aan «respect voor mensenrechten en democratische principes», waarbij Israël met zijn illegale nederzettingenpolitiek evident in strijd handelt met het buitenlandbeleid van de Nederlandse regering?

Antwoord 10

Een belangrijk onderdeel van de EU-Israël associatieovereenkomst is het voeren van een politieke dialoog – de door Uw Kamer gesteunde Associatieraad tussen de EU en Israël (zie ook *Kamerbrief over hervatting van de EU Associatieraad met Israël*, d.d. 9 november 2020, Kamerstuk 21 501-02, nr. 2239). Het is belangrijk dat de EU structureel – en op hoog niveau – met Israël spreekt. Zowel over de vele zaken die ons binden, als over kwesties waar we het niet over eens zijn, zoals het Israëlisch nederzettingenbeleid op de bezette Westelijke Jordaanoever, en overige schendingen van internationaal recht. Opschorting is niet aan de orde.

Vraag 11

Op welke termijn en op welke wijze gaat u het nieuwe land- en waterprogramma starten om Palestijnse boeren te ondersteunen in Area C, zoals gemeld in de kamerbrief van 5 januari jl.⁸? En bent u bereid om op korte termijn concrete actie te ondernemen om het toenemende staats- en kolonisten geweld tegen te gaan dat momenteel voornamelijk tegen Palestijnse boeren in Area C plaatsvindt?⁹ Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Op dit moment lopen de voorbereidingen voor de start van een nieuw land- en waterprogramma om Palestijnse boeren te ondersteunen in Area C. Besluitvorming hierover zal op korte termijn plaatsvinden. Het kabinet is zeer bezorgd over het toenemende geweld door kolonisten en spreekt zich hier actief over uit. Kolonistengeweld is een onderwerp dat Nederland meerdere malen direct heeft opgebracht bij de Israëlische overheid, waarbij Nederland er bij gesprekspartners op aandringt hier daadkrachtig tegen op te treden. Israëlische Ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken erkennen de problematiek en hebben uitgesproken hiertegen harder op te gaan treden. Nederland zal dit volgen en blijven aankaarten bij het uitblijven van verbetering. Dat geldt eveneens voor het optreden van de *Israëli Security Forces* (ISF) richting Palestijnse burgers waarbij Nederland blijft wijzen op de internationaalrechtelijke verplichtingen van Israël in de bezette gebieden.

⁶ Human Rights Watch, 20 november 2018, <https://www.hrw.org/report/2018/11/20/bed-and-breakfast-stolen-land/tourist-rental-listings-west-bank-settlements>

⁷ Amnesty International, 2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/campaigns/2019/01/chapter-3-israeli-settlements-and-international-law/>

⁸ Kamerstuk 23 432, nr. 486.

⁹ United Nations Human Rights Office of the High Commissioner, UN experts alarmed by rise in settler violence in occupied Palestinian territory, 10 november 2021, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=27792&LangID=E>